

[Bomholt.]

fjernere fremtid vil høste, hvad her var sået. Det nordiske samarbejde bør iøvrigt fortsætte på alle områder, hvor det overhovedet er muligt.

Jeg skal ikke i dag fordybe mig i en politik, der ikke er aktuel, men vil dog endnu engang gentage, at et samlet Norden både som fredsfaktor og som strategisk enhed efter alt at dømme ville have været et større plus for verdensdemokratiet end det splittede Norden, der indtil videre er en realitet. For Danmark ville det have betydet meget, at vor forsvarsvilje havde fået en klarere formålslinie, og vi havde i det hele taget større muligheder for at danne os et overblik over de faktorer, der kunne indgå i billedet.

Ved Norges beslutning blev denne form for skandinaviske politik taget af dagsordenen, og situationen er nu en anden. For at ingen mulighed skulle blive forsømt, har den højtærede statsminister spurgt sin svenske kollega, om forhandlingerne kunne videreføres på dansk-svensk basis, og som det vel var at vente, blev svaret benægtende.

Der er da kun to muligheder tilbage, to muligheder. Vi kan søge den sikkerhed, der ikke blev nået gennem nordiske aftaler, i et udvidet samarbejde med de demokratiske nationer, der er grupperet omkring det nordlige Atlanterhav, ved tilslutning til den såkaldte Atlanterhavspagt, eller vi kan slå os til tåls med den situation, vi har, og fortsat være et værgeløst offer for den besættelsesmagt, der kommer først.

Hvis vi siger nej til de syv demokratiske nationers indbydelse til deltagelse i et atlantisk samarbejde, har vi bevidst isoleret os. Vor stilling er da mere usikker end nogensinde før, og vi må være forberedt på den næste 9. april. Et isoleret Danmark er et afskrevet Danmark, uden venner og uden mulighed for at opbygge et værn, der blot i nogenlunde grad kan være betryggende. Et militærpolitisk tomrum indbyder simpelthen til besættelse.

Der er mange i dette land, der dybt beklager, at en neutralitetspolitik ikke mere er mulig. Den industrielle krigsførelse har sprængt det gamle neutralitetsbegreb, og der er ingen vej tilbage. Jeg ville tro, at et nordisk forsvarsforbund ville have haft visse muligheder for at styre udenom krigen, hvis den skulle komme, men efter at Norge har taget sin beslutning, er virkeligheden en anden, og det er klogest at se den lige i øjnene. Den isolerede stilling er den mest farebetonede, vi kan indtage, og jeg tror ikke, at nogen dansk regering, uanset

partifarve, i denne situation ville vælge den.

Det er nødvendigt her at stille problemet klart op. Vi har i de vesteuropæiske demokratier to store interesser. Vi vil have lov til at leve som frie nationer, og vi vil i den nuværende epoke have fred til at gennemføre genopbygningen. Det vil da for den, der tænker tingene igennem, hurtigt vise sig, at sikring af fred og demokrati er uadskilleligt forbundet med mulighederne for social og økonomisk genopbygning, og at denne opbygning kræver samarbejde mellem nationer. Hvis de vesteuropæiske demokratier skal opnå en varig fred, må de gennem indbyrdes samarbejde genrejses økonomisk, socialt og kulturelt. Det er selve det økonomiske og sociale underlag, formet gennem samarbejde, der skal bære freden. Dette er vejen for en konstruktiv politik, der samtidig er fredspolitik, i den industrielle verden, hvor vi nu engang befinder os. Det er tanken om kræfternes samarbejde, fred og tryghed i eet, der ligger til grund for dannelsen af De Forenede Nationer, FN. FN skulle både have været en militærorganisation, der samlede de nationale styrker under en fælles stab, og en økonomisk-social organisation, der fremmede genopbygningen. I dag må vi desværre konstatere, at FN ikke endnu er blevet, hvad vi håbede. Vi var her i landet villige til at påtage os de militære forpligtelser, som FN måtte pålægge os, og stille vore nationale styrker til rådighed for sikkerhedsrådets generalstab. Alle stemte vi for dette. Men desværre, det lykkedes ikke for FN at opnå et resultat på dette meget væsentlige punkt.

Udviklingen efter krigen har fået et tragisk forløb, og det, vi nu står overfor, er den nødvendige konsekvens af denne tragedie. Det er ikke påkrævet her at gennemgå enkelthederne i de sidste fire års historie. Det skæbnesvangre punkt i udviklingen indtraf med Tjekkoslovakiets fald som fri nation i februar 1948. På en tid, da dette land befandt sig i de begyndervanskeligheder, der hører sammen med genopbygningen, blev det løbet over ende ved et kup indefra og overført til østblokken. Det var Masaryks og Benes' land, der nu forlod sine store demokratiske traditioner, og det måtte selvsagt gøre et meget alvorligt indtryk.

Verden er blevet delt i to, i øst og vest, meget imod vore ønsker, og FN har været magtesløs overfor de spændinger, der hermed opstod. FN var jo således opbygget, at der skulle gives de små nationer beskyt-